

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อในการฝึกอบรมของวิทยากรภายในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งการวิจัยมี 2 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของ วิทยากรภายในรัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเกี่ยวกับปัญหาด้านการผลิตและการใช้สื่อในการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาด้านการผลิตและการใช้สื่อในการฝึกอบรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ซึ่งผู้วิจัยสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการผลิตและการใช้สื่อในการฝึกอบรม และ กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ซึ่งผู้วิจัยสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และ แนวทางในการแก้ปัญหาการผลิต และการใช้สื่อในการฝึกอบรม ดังมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 วิทยากรภายในของรัฐวิสาหกิจประเภท สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จำนวนทั้งสิ้น 213 คนจากรัฐวิสาหกิจ 13 แห่ง ยกเว้น การเคหะแห่งชาติ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ๔ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ซึ่งไม่มีวิทยากรภายใน (ดูตามตารางที่ 1)

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม วิทยากรภายใน และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์จากรัฐวิสาหกิจ 13 แห่ง ผู้วิจัยสุ่มรัฐวิสาหกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์มา 9 แห่งแล้วจึงสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม วิทยากร และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ ของทั้ง 9 แห่ง รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

สัมภาษณ์ ทั้งสิ้น 27 คน (ดูตารางที่ 1)

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังกลุ่มประชากรในหน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 213 ฉบับ ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจำนวน 210 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 98.59 เป็น

แบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้ในการวิจัย จำนวน 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.14 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนวิทยากรภายในหน่วยฝึกอบรม ในการตอบแบบสอบถาม และผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม วิทยากร และเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ในการตอบ แบบสัมภาษณ์ จำแนกตามรัฐวิสาหกิจ ประเภทสาขานานาชาติ และสาขานานาชาติ

รัฐวิสาหกิจ	สำรวจความคิดเห็น		สัมภาษณ์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	50	-	-	-
2. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	10	-	-	3
3. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	3	-	-	-
4. การท่าเรือแห่งประเทศไทย	5	-	-	3
5. การไฟฟ้านครหลวง	15	-	-	3
6. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	31	-	-	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รัฐวิสาหกิจ	สำรวจความคิดเห็น		สัมภาษณ์
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง
7. การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย	20	-	- 3
8. การสื่อสารแห่งประเทศไทย	33	-	- 3
9. การประปาภูมิภาค	8	-	- 3
10. บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย	6	-	- -
11. การรถไฟแห่งประเทศไทย	13	-	- 3
12. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	5	-	- 3
13. การประปานครหลวง	14	-	- -
	รวม	213	27

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ที่ได้รับคืน จำนวนและร้อยละของแบบสอบถาม
ที่ใช้ได้ของวิทยาการภายในรัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม			แบบสอบถามที่ใช้ได้	
	ที่ส่ง	ที่ได้รับคืน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	50	50	100.00	43	86.00
2. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	10	10	100.00	9	90.00
3. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	3	3	100.00	3	100.00
4. การท่าเรือแห่งประเทศไทย	5	5	100.00	4	80.00
5. การไฟฟ้านครหลวง	15	15	100.00	15	100.00
6. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	31	31	100.00	31	100.00
7. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	20	20	100.00	20	100.00
8. การสื่อสารแห่งประเทศไทย	33	32	96.96	28	84.84
9. การประปาส่วนภูมิภาค	8	8	100.00	8	100.00
10. บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย	6	5	83.33	5	83.33
11. การรถไฟแห่งประเทศไทย	13	13	100.00	13	100.00
12. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	5	4	80.00	4	80.00
13. การประปานครหลวง	14	14	100.00	9	64.28
รวม	213	210	98.59	192	90.14

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถาม การสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และ งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้สื่อในการฝึกอบรม

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ

3. สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำ และเลือกตอบโดยจะสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานที่ทำงาน ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร วิชาที่สอน ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบด้านสื่อในการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตสื่อ ในการฝึกอบรมของวิทยากรซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 อันดับ โดยผู้วิจัยกำหนดให้วิทยากรภายในแสดงระดับของปัญหา คือ ประสบปัญหามากที่สุด ประสบปัญหามาก ประสบปัญหาปานกลาง ประสบปัญหาน้อย ประสบปัญหาน้อยที่สุดในด้านวิทยากร ด้านบุคลากร ด้านหน่วยงาน และ ด้านสถานที่

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อในการฝึกอบรมของวิทยากรภายใน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 อันดับโดยผู้วิจัยกำหนดให้วิทยากรภายใน แสดงระดับของปัญหา คือ ประสบปัญหามากที่สุด ประสบปัญหามาก ประสบปัญหาปานกลาง ประสบปัญหาน้อย ประสบปัญหาน้อยที่สุดในด้านวิทยากร ด้านบุคลากร ด้านหน่วยงาน ด้านสถานที่ และ ด้านสื่อที่มีอยู่แล้ว

4. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

เมื่อสร้างแบบสอบถามลักษณะดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจสอบรายละเอียดของข้อความทุกข้อก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสื่อเพื่อการฝึกอบรมจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อความเพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับ ปัญหาการผลิตและการใช้สื่อในการฝึกอบรมของวิทยากรภายในรัฐวิสาหกิจ ในด้านตัววิทยากร ด้านบุคลากร ด้านหน่วยงาน ด้านสถานที่ และ ด้านสื่อที่มีอยู่แล้ว หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความตรงตามเนื้อหา และสำนวนภาษาถูกต้อง แล้วนำไป ทดลองใช้ (try out) กับวิทยากรฝึกอบรมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำนวน 4 คน การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำนวน 3 คน การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย จำนวน 3 คน รวม 10 คน

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากร

แบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร หนังสือ และ งานวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้คัดประเด็นปัญหา ด้านวิทยากร ด้านบุคลากร ด้านหน่วยงาน ด้านสถานที่ และ ด้านสื่อที่มีอยู่แล้ว จากแบบสอบถามโดยคัดปัญหาในระดับ มากซึ่งค่า \bar{X} อยู่ในระดับ 3.51-4.50 และ ระดับปานกลาง ซึ่งค่า \bar{X} อยู่ในระดับ 2.51-3.50 มาสร้างเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ด้านการผลิต และ การใช้สื่อในการฝึกอบรมดังนี้ ด้านการผลิตสื่อในการฝึกอบรมแบ่งเป็น 4 ด้านคือ ปัญหาตัววิทยากร 10 ประเด็น ปัญหาด้านบุคลากร 3 ประเด็น ปัญหาด้านหน่วยงาน 3 ประเด็น ปัญหาด้านสถานที่ 2 ประเด็น ด้านการใช้สื่อในการฝึกอบรมแบ่งเป็น 5 ด้าน คือปัญหาตัววิทยากร 3 ประเด็น ปัญหาด้านบุคลากร 1 ประเด็น ปัญหาด้านหน่วยงาน 2 ประเด็นปัญหาด้านสถานที่ 2 ประเด็น ปัญหาด้านสื่อที่มีอยู่

แล้ว 2 ประเด็น รวมประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 28 ประเด็น

3. ศึกษาลักษณะของปัญหาจากเอกสาร หนังสือ และ งานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

4. นำประเด็นปัญหา ทั้ง 28 ประเด็น มาถามผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าวิทยากรและเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจถึงสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นในแต่ละประเด็น

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ตรวจสอบพิจารณาความตรงของเนื้อหา และ ความเหมาะสมของสำนวนภาษา

6. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์

7. สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม วิทยากร และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ ของรัฐวิสาหกิจ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ ทั้ง 13 แห่ง จำนวน 213 ฉบับ เพื่อให้มอบแบบสอบถามให้กับวิทยากรภายในผู้วิจัยกำหนดเวลาในการตอบ 2 สัปดาห์ แล้ว ขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. แบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 210 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 98.6 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาว่าได้ตอบครบทุกข้อ มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 นับจำนวนความถี่ของแต่ละข้อคำถามจึงไม่มีการให้คะแนน

ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ประสบปัญหามากที่สุด	เท่ากับ	5
ประสบปัญหามาก	เท่ากับ	4
ประสบปัญหาปานกลาง	เท่ากับ	3
ประสบปัญหาน้อย	เท่ากับ	2
ประสบปัญหาน้อยที่สุด	เท่ากับ	1

เกณฑ์ในการตัดสินคะแนนค่าเฉลี่ย

4.51 - 5.00	หมายถึง	ประสบปัญหามากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ประสบปัญหามาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ประสบปัญหาปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ประสบปัญหาน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ประสบปัญหาน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม วิทยากร และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ ของรัฐวิสาหกิจประเภท สาธารณูปโภค และ สาธารณูปการด้วยตนเอง จำนวน 9 แห่งจากทั้งหมด 16 แห่ง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดย สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ หรือ หัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมทั้ง 9 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 9 คน สัมภาษณ์ วิทยากร 9 แห่ง แห่งละ 1 คนรวม 9 คน สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์

9 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 9 คน รวมผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 27 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมSPSSคำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใน แต่ละตอนของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติ คือ

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าร้อยละ
2. ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการผลิตสื่อในการฝึกอบรม ใช้วิธีการคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้สื่อในการฝึกอบรม ใช้วิธีการคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติคือแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง